

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2C/98/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516201626
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8516201626.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci navrhovateľky: Q. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., zastúpená JUDr. Martou Konkoľovou, advokátkou so sídlom Jarmočná 79, 064 01 Stará Ľubovňa proti bývalému manželovi: B. A., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XX, t.č. C. XX, XXX XX C., v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, takto

rozhodol:

I. B. A. je p o v i n n ý prispievať na výživu navrhovateľky sumou 30 eur mesačne, počnúc dňom 2.5.2016 vždy do 15-ého dňa toho ktorého mesiaca vopred.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 2.5.2016 do 30.9.2016 v celkovej výške 149 eur sa B. A. p o v o ľ u j e splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 2.5.2016 žiadala, aby súd zaviazal bývalého manžela aby jej prispieval na výživu sumou 150 eur mesačne od 2.5.2016. Návrh odôvodnil tým, že je dlhodobou nezamestnaná, keďže je invalidná dôchodkyňa s poklesom mieri schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75 %, z dôvodu svojej choroby - úplnej slepoty, nemá reálnu možnosť obstarat' si prostriedky na úhradu vlastných potrieb zárobkovou činnosťou.

2. Súd uznesením poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

3. Bývalý manžel v písomnom vyjadrení uviedol, že s návrhom nesúhlasí, poukázal na skutočnosť, že navrhovateľka v domácnosti vidí, zamestnanie si nehľadá ani nenavštevuje navrhovaný masérsky kurz, má osobného asistenta . Ďalej poukázal na . svoj zdravotný stav ako aj na svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery, ale aj na majetkové pomery navrhovateľky a jej matky

4. Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní vyslovila ochotu dohodnúť sa na príspevku v nižšej sume ako žiadajú v návrhu.

5. Na pojednávaniach navrhovateľka na podanom návrhu trvala, opísala svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery, ako dôvod rozvodu manželstva označila agresivitu bývalého manžela.

6. Bývalý manžel na pojednávaní s návrhom nesúhlasil, opísal svoje osobné, zárobkové a majetkové pomery. Zdôraznil, že v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM účastníkov konania býva navrhovateľka, ale okrem nej tam majú trvalý pobyt na čo nedal súhlas aj ich syn s manželkou a dieťaťom, ktorý sa taktiež majú podieľať na nákladoch.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov preukazujúcich osobné, majetkové a zárobkové pomery účastníkov ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 2C/91/2015, 7C/152/2015, 1T/70/2016 a 1T/1/2013 na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

8. Manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni zo dňa 8.12.2015 pod č.k 2C/91/2015-40, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.1.2016. Jedným z dôvodov rozpadu manželstva bolo agresívne správanie sa bývalého manžela k navrhovateľke.

9. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 7C/152/2015-64 zo dňa 1.6.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov č.k. 16Co/46/2016-93 zo dňa 26.8.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.9.2016 bol bývalý manžel zaviazaný platením manželského výživného v období od 23.2.2015 do 8.1.2016 v sume 75 eur mesačne. V tom čase bola navrhovateľka invalidnou dôchodkyňou s dôchodkom vo výške 323,50 eur mesačne, ďalej poberala kompenzačný príspevok 18,70 eur. Bývala v rodinnom dome patriaceho do BSM, náklady na rodinný dom od roku 2009 uhrádzala sama, bývala pri nej plnoletá dcéra, ktorá jej finančne vypomáhala. Bývalý manžel od roku 2012 sezónne pracoval v Nemecku ako pomocník v kuchyni kde zarobil 1 000 eur mesačne, pol roka bol evidovaný na úrade práce. Bol operovaný, chodil na kontroly do Košíc a tiež rehabilitácie. Mal dlh asi 5000 eur.

10. Rozsudkom tunajšieho súdu 1T/70/2016-421 zo dňa 1.7.2016 bola schválená dohoda o vine a treste, na základe ktorej bol B. A. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona za konanie, ktorého sa mal dopustiť voči navrhovateľke za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov, výkon ktorého bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 40 mesiacov, súčasne mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa . v blízkosti jej obydla.

11. V súčasnosti navrhovateľka je naďalej poberateľkou plného invalidného dôchodku vo výške 325,60 eur, sú jej vyplácané kompenzácie v súvislosti s jej zlým zdravotným stavom a to príspevok na hygienu a opotrebovanie šatstva v sme 18,40 eur. Taktiež má priznaný príspevok na osobnú asistenciu v rozsahu 748 hodín ročne. Iný príjem nemá. Býva v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM účastníkov konania, spolu s ňou je tam prihlásený k trvalému bydlisku aj syn so svojou rodinou, avšak on býva v A. E.. Náklady na bývanie navrhovateľka vyčísliila sumou 231 eur, okrem toho ročne platí stočné 40,80 eur a nedoplatok na plyn 53,95 eur, ďalšie jej náklady tvorí poplatok za telefón 25 eur a poplatky za lieky cca 10 eur mesačne.

12. Bývali manžel je od 15.8.2016 držiteľom živnostenského oprávnenia v oblasti výroby jednoduchých výrobkov z kovu. V období od 11.7.2016 do 14.8.2016 a od 7.4.2016 do 25.5.2016 bol evidovaný úradom práce, medzi tým pracoval v Rakúsku, kde zarobil 1100 eur. Do 31.3.2016 pracoval ako kuchár v Rakúsku s príjmom od 1 100 do 1 300 eur mesačne. Zo živností má príjem 1 155 eur (prvá faktúra). Býva pri svojej matke, ktorej na chod domácnosti prispieva sumou 80 eur mesačne, dlhuje jej asi 2000 eur, taktiež má pôžičku 4 000 eur u švagra, ktorú spláca po 100 eur mesačne. Má náklady na telefón, internet, ošatenie a hygienu, taktiež má zdravotné problémy na lieky mesačne dáva 20 eur.

13. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

14. Podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

15. Podľa § 72ods. 2 ZoR ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

16. Podľa § 72 ods. 3 ZoR príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci sústavnú opateru.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri učení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopností, možností a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie..

18. Podľa § 75 ods. 2 ZoR výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

19. Podľa § 77 ods. 1 ZoR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta C.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

21. Právne posúdenie vecí:

22. Predmetom konania je návrh navrhovateľky na určenie príspevku na rozvedeného manžela v sume 150 eur mesačne odo dňa podania návrhu. Navrhovateľke bolo priznané manželské výživné za obdobie trvania manželstva v sume 75 eur mesačne.

23. Zo znenia citovaného ustanovenia § 72 ZoR vyplývajú hmotnoprávne podmienky, za ktorých možno priznať príspevok na výživu rozvedeného manžela. Manželstvo musí byť právoplatne rozvedené, jeden z rozvedených manželov nie je schopný sám sa živiť, schopnosti, možnosti a majetkové pomery druhého manžela umožňujú súdu príspevok priznať, bývalí manželia sa nevedeli dohodnúť o poskytovaní príspevku a napokon aj súlad s dobrými mravmi (obligatórne prihladnutie na príčiny rozvratu). Povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela, na rozdiel napríklad od vyživovacej povinnosti rodičov alebo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, nevzniká zo zákona, ale len na základe dohody rozvedených manželov alebo rozhodnutia súdu.

24. Zánik manželstva ako právna skutočnosť zásadne spôsobuje zánik osobných a majetkových práv medzi manželmi (vo všeobecnosti znamená ukončenie vzájomnej zodpovednosti za uspokojovanie osobných potrieb a jej individuálne znášanie). V niektorých prípadoch ich existencia pretrváva, bezpodielové spoluvlastníctvo sa však ďalej netvorí.

25. Ustanovenie § 72 ZoR predstavuje špeciálny prípad, keď sa na zánik manželstva viaže vznik práva. V rámci hierarchie vyživovacích povinností v zmysle výslovnej zákonnej úpravy príspevok na výživu rozvedeného manžela predchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, z čoho možno vyvodiť aj prednosť pred vyživovacou povinnosťou ostatných príbuzných. Vyživovacia povinnosť v zmysle § 9 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov predchádza i nároku na dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke.

26. Pri podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejماً odlišnosť od výživného medzi manželmi, keďže v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty . kvalifikácie, starostlivosti o dieťa do troch rokov, starostlivosti o invalidné dieťa, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku dosahuje príjmy (z príslušných dávok, ako aj zo zamestnania, výnosy z majetku), ktoré mu neumožňujú pokryť základné životné potreby, pokiaľ iný záver neodôvodňujú ani jeho celkové majetkové pomery. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd skúma v zmysle kritérií ustanovených v § 75 ZoR.

27. Označením "príspevok na výživu" chcel zákonodarca zdôrazniť rozdiely vo vzťahu k výživnému medzi manželmi spočívajúce jednak v podmienkach ich vzniku, ako aj v ich rozsahu. Prímeraná výživa znamená užší rozsah výživného, ako je to pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva. Uspokojené majú byť v prímeranej miere životné potreby rozvedeného manžela ako bývanie, ošatenie, kultúrne potreby, a to s prihliadnutím na jeho vek, zdravotný stav, spôsob života a pod..

28. Dôvodom pre priznanie príspevku nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov po rozvode manželstva, ani skutočnosť, že navrhovateľke (hoci aj výrazne) klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva a napokon ani to, že si nedokáže nájsť vhodné zamestnanie, zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojovanie potrieb a zabezpečiť si tak životnú úroveň ako za trvania manželstva. Súd zdôrazňuje, že povinnosť prispievať na výživu rozvedeného by mala byť po zániku manželstva skôr výnimkou vyžadujúcou kvalifikovanú mieru odkázanosti. Preukázanie tejto skutočnosti je podmienkou vzniku nároku na príspevok, ale nie hľadiskom určujúcim rozsah príspevku. To znamená, že nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela prichádza do úvahy len vtedy, ak je splnená podmienka, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť a až potom je možné určiť konkrétny rozsah výživného. Uvedené hmotnoprávne zásady, či hmotnoprávne podmienky priznania príspevku na výživu rozvedeného manžela je potrebné aplikovať na súdom zistený skutkový stav v súdnom konaní.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že navrhovateľka je osobou, ktorá nie je schopná sama sa živiť, je úplne invalidnou dôchodkyňou (je slepá) a tento jej zdravotný hendikep jej neumožňuje zamestnať sa, resp. pre praktickú slepotu nemá možnosť a príležitosť za danej situácie si zaobstarať prímerané zamestnanie. Pokiaľ ide o tvrdenia bývalého manžela spochybňujúce zdravotný stav - slepotu navrhovateľky, súd o zlom zdravotnom stave navrhovateľky nemá pochyb v tejto súvislosti poukazuje na odborné vyjadrenie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura č.l. 320-321 spisu 1T/70/2016, ale aj na aktuálnu lekársku správu z 11.10.2016 (čl. 49 spisu), z ktorej jednoznačne vyplýva, že stav navrhovateľky z hľadiska videnia je nepriaznivý, neovplyvniteľný, navrhovateľka je úplne nevidiaca.

30. Súd mal ďalej preukázať, že dôvodom rozpadu manželstva účastníkov konania bolo nevhodné správanie sa bývalého manžela k navrhovateľke, pričom za toto svoje správanie bol aj právoplatne odsúdený pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby.

31. Na základe uvedeného súd ustálil, že navrhovateľka je osobou, ktorá je odkázaná na príspevok na výživu rozvedeného manžela.

32. Pokiaľ ide o rozsah tohto príspevku, zákon ho charakterizuje ako prímeranú výživu, t.j. v užšom rozsah ako je vzájomná vyživovacia povinnosť medzi manželmi. Príspevkom na výživu rozvedeného manžela majú byť uspokojené v prímeranej miere životné potreby rozvedeného manžela.

33. Príjem navrhovateľky pozostáva z invalidného dôchodku a peňažného príspevku na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia - ošatenie a hygiena. Pokiaľ ide o príspevok na osobného asistenta, tento nemožno považovať za príjem navrhovateľky, pretože je vyplácaný osobe, ktorá v prospech navrhovateľky vykonáva úkony osobnej asistencie v rozsahu v akom boli navrhovateľke priznané, tento príspevok je príjmom osobného asistenta nie zdravotne postihnutej osoby. Náklady navrhovateľky tvoria náklady na bývanie, stravu, lieky a zdravotnú starostlivosť ako aj náklady na ošatenie, hygienu a pod.

34. Navrhovateľ do apríla 2016 pracoval v Rakúsku s príjmom cca 1100 až 1300 eur mesačne, potom zhruba 3 mesiace bol evidovaný úradom práce, zhruba mesiac pracoval v Rakúsku s príjmom 1100 eur, od augusta 2016 pracuje na základe živnosti v oblasti výroby jednoduchých výrobkov z kovu, pričom ako uviedol pracuje v českej republike za mesiac zarobí v hrubom 1155 eur. Býva pri svojej matke, ktorej prispieva sumou 80 eur mesačne, má dlhy, ako aj náklady na prácu v Českej republike.

35. Za danej situácie súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach bývalého manžela poskytovať navrhovateľke príspevok na výživu rozvedeného manžela v sume 30 eur mesačne a takýto rozsah príspevku zodpovedá aj kritériu prímeranosti.

36. Na základe uvedeného súd priznal navrhovateľke príspevok na výživu rozvedeného manžela v sume 30 eur mesačne a v prevyšujúcej časti návrh ako nedôvodný zamietol. Podaným návrhom

navrhovateľka žiadala priznať vyšší príspevok na výživu rozvedeného manžela ako jej bolo priznané manželské výživné, v tejto súd poukazuje na vyššie uvedené odôvodnenie rozdielov medzi manželským výživným a príspevkom na výživu rozvedeného manžela.

37. Počiatok povinnosti platiť príspevok na výživu rozvedeného manžela súd v súlade s § 77 ods. 1 druhá veta ZoR stanovil na deň začatia súdneho konania, t.j. 2.5.2016.

38. Súd zároveň zaviazal bývalého manžela dlžný príspevok za obdobie od 2.5.2016 do 30.9.2016 vo výške 149 eur, ktoré povolil bývalého manžela splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky. Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal z určeného mesačného príspevku na výživu 30 eur čo za uvedené obdobie činí sumu 149 eur (5/16 - 29 eur, 6/16-9/16 4x 30 spolu 120 eur)..

39. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 CSP).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

2C/98/2016

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.